

KURJER ZAGŁĘBIA

Dziennik społeczny, polityczny i literacki. Wychodzi codziennie z wyłączeniem dni poświęconych.

Program Nr 28.

OD WTORKU 18 DO WTORKU 24 GRUDNIA 1917 r.

Kino-Oaza

vis à vis dworca kolejowego.

Pojednanie

Nastrojowy dramat w 5-ciu częściach ze złotej serii „NORDISK“.

Nad program!

Dentysta mimowoli

KOMICZNY.

Zawieszenie broni na 28 dni.

(Komunikat niemiecki).

Wschodni teren walk.

W dniu 15-ym grudnia J. Kr. Wysokość general marszałek polny ks. Leopold Bawarski podpisał wraz z przedstawicielami państw sojusznich traktat zawieszenia broni z Rosją na przeciąg 28 dni, poczynając od 17-go grudnia.

Rozpoczęcie rokowań pokojowych.

BERLIN, (BTW). Upelnomocnieni przedstawiciele rosyjskiego dowództwa naczelnego z jednej strony, a naczelnego dowództwa Niemiec, Austro-Węgier, Bułgarii i Turcji, z drugiej strony podpisali w dn. 15-go grudnia b. r. w Brześciu Litewskim traktat o zawieszeniu broni.

Zawieszenie broni rozpoczyna się w południe dn. 27 grudnia i trwa do 11 stycznia 1918 r.

W razie niewypowiedzenia rozejmu w terminie siedmiodniowym zawieszenie broni trwać będzie automatycznie nadal.

Rozciąga się ono na wszystkie siły bojowe lądowe, morskie i powietrzne na wszystkich frontach wspólnych.

Podług brzmienia art. 9 umowy, rozpoczynają się zaraz po podpisaniu rozejmu pertraktacje pokojowe.

Ogłoszenie Ojca św.

GENEWA, (BTW). „Matin“ donosi, że z poważnego — jak twierdzi — źródła, że w tygodniu bieżącym ukaże się orędzie Ojca św. do państw wojujących.

Clemenceau o pokoju.

BERLIN (BTW.). Z Genewy donoszą do „Vossische Ztg.“. Jak twierdzi „Lanterne“, prezes ministrów, Clemenceau, oświadczył w komisji wojskowej izby posłów, w zakończeniu referatu o sytuacji wojskowej i politycznej, co następuje:

„Jeżeli zrobione nam będą propozycje pokojowe, które uważać będą za poważne, to nie odmówię ich rozważenia“.

Przerwa w działaniach bojowych a rozejm.

BERLIN, (B. T. W.). Rzeczoznawca wojskowy Vossische Ztg. pisze: Dotychczas jeszcze panuje niezrozumienie różnicy pomiędzy przerwą w działaniach bojowych (Waffenstillstand), Otóż, przer-

wa w działaniach bojowych jest wyłącznie umową, stojących przeciwko sobie oddziałów wojska, na przykład, dla pochowania poległych pomiędzy obu liniami. Przerwa taka może być, stosownie do potrzeby, rozciągana nawet na całe fronty przez odpowiednich dowódców. Natomiast zawieszenie broni jest prawomocną, traktatową umową pomiędzy obu najwyższymi dowództwami armii, o której w każdym razie rozstrzygają też władze polityczne obu krajów wojujących.

Rozpoczęte obecnie z rosyjanami rokowania o rozejm prowadzone będą ze strony niemieckiej przez generała Hoffmanna, szefa sztabu wódza naczelnego na wschodzie, ks. Leopolda bawarskiego.

Pierwszy dzień konstytuancy.

ROTTERDAM (BTW.). „Daily News“ donosi z Petersburga: Członkowie konstytuancy, którzy zebraли się w pałacu Taurydzkim w dniu 11 b. m. postanowili nie wchodzić w żadne stosunki z delegatami, wyznaczonymi przez Radę komisarzów ludowych. Następnie przedgłoszono manifest do ludności z protestem przeciwko aresztowaniu przywódców kadetkich. Podczas posiedzenia przybył delegat rządu bolszewickiego i zażądał kontynuowania obrad w swojej obecności, w przeciwnym razie zażądał on natychmiastowego opuszczenia pałacu Taurydzkiego przez posłów. Gdy ci ostatni wahali się zaatacować do tego żądania, do sali wszedł oddział żołnierzy, którym delegat kazał usunąć posłów.

AMSTERDAM (BTW.). „Daily News“ donosi z Petersburga: „Prawda“ komunikuje, że w konstytuancie rosyjskiej wniosek rządu o natychmiastowe zawarcie pokoju ma zapewnioną większość przeszło 150 głosów.

Pożar pałacu zimowego.

BERLIN (BTW.). Z Genewy donoszą do „Vossische Ztg.“. Według wiadomości, otrzymanych przez dzienniki francuskie z Petersburga, pałac Zimowy ma stać w płomieniach.

Orlando o Polsce.

Preres ministrów włoskich Orlando, omawiając w parlamencie stosunki międzynarodowe powiedział:

Państwa koalicyjne kierują się ideą poszanowania narodowości i zgodnie wyznają pogląd, że stworzenie samodzielnej i niepodzielnej Polski, na warunkach, zapewniających jej wolny rozwój w dziedzinie politycznej i gospodarczej, stanowi jeden ze składników sprawiedliwego i trwałego pokoju, oraz prawnego porządku w Europie.

Ostatnie wypadki rewolucji rosyjskiej wcale nie są pocieszające. Stronnictwo, które w danej chwili zawiadnęło rządami w Petersburgu, nie przedstawia prawowitego rządu rosyjskiego i koalicyjanci czekają na możliwość uznania w drodze prawnej rządu, przedstawiającego prawdziwy i trwały wyraz woli narodu i mający prawo przemawiania w imieniu tego narodu. Tymczasem nie można ukrywać, że osłabienie Rosji miało nader ciężkie następstwa militarne z powodu których dotychczas ucierpiał najwięcej Włochy.

Nie można również zbyt nisko szacować straty, jaką ponosi sprawa koalicji z powodu znacznego przesunięcia sił militarnych. Jednakże czynniki zwycięstwa, ludzie i materiał wojenny, — wywodził dalej Orlando — wciąż jeszcze przeważają po stronie koalicji, a nowe umowy pozwolą na lepsze ich zastosowanie.

O szeregu napaści na duchowe czynniki państw centralnych Orlando powiedział: cały pozostały świat nie chce pokoju jakiegokolwiek, lecz walki o pokój decydujący.

Hr. Andrassy o sprawie polskiej.

WIEDEN (B. T. W.). Polurzędowy „Fremdenblatt“ podaje artykuł wstępny hr. Andrassego w sprawie polskiej.

Polityk węgierski poświęca obszerny wywód stosunkowi Polski do rewolucyjnej Rosji i dochodzi do przekonania, że jeśli polacy myślą o zjednoczeniu ziem polskich, może to nastąpić jedynie, jeśli swoją orientację zwrócą na zachód.

Zdolna do życia Polska jest tylko wtedy możliwa, jeśli połączone będą przynajmniej dwie jej części. Naturalnym zaś rozwiązaniem kwestji będzie

połączenie się Polski z Austro-Węgrami. Ponieważ prusko-polskie prowincje są warunkiem terytorjalnego związku Prus, nie można myśleć nawet o autonomii większego zakresu dla tych ziem.

O wiele łatwiej byłoby połączyć Galicję z Królestwem Polskiem. Naród węgierski byłby naturalnym pośrednikiem pomiędzy polakami a innymi narodami Austrii, ponieważ sam tworzy państwo, oparte na podstawach narodowych, które z polakami łączą stare sympatie. Religia katolicka Habsburgów i wielkośći ludów Austro-Węgier ułatwiłaby połączenie Polski.

Wierzę, że połączenie z nami wytworzyłoby w całym świecie uspokojenie. Rozumie się samo przez się, że rozwiązanie takie jest możliwe tylko przy warowaniu słusznym interesów Niemców i na podstawie zupełnej zgody z Niemcami.

Rozwiązanie całego problemu może nastąpić dopiero przy rokowaniach pokojowych. Byłoby wielkim błędem, a o tem nikt nie myśli, aby już teraz utworzyć fakt dokonany.

Hr. Andrassy wzywa rządy mocarstw centralnych, aby ustaliły zawczasu swój program polski, gdyż tylko w ten sposób da się przeciwdziałać akcji koalicji w tej sprawie, polegającej na przelicytowaniu.

Z widowni wydarzeń.

Wojna do jesieni 1918 roku.

„Echo de Paris“ pisze: Z oświadczenia ministrów koalicji na konferencji w Paryżu można wnioskować, że wojna trwać jeszcze będzie do jesieni 1918 roku.

Papież a Włochy.

LUGANO. Na zapytanie jednego z deputowanych katolickich czy Włochy zawarły ze sprzymierzeńcami traktat tajny w celu odsunięcia Papieża od spraw, związanych z przyspieszeniem pokoju i czy Włochy to swoje stanowisko utrzymują nadal, minister spraw zagranicznych dał odpowiedź pisemną, że tego rodzaju traktat tajny nie istnieje.

BERLIN. Biuro Wolffa komunikuje: Zapewnienie ministra Bosarelli znajduje się w rażącej sprzeczności z ogłoszonymi niedawno przez rząd bolszewicki traktatami wojennymi.

Ekspedycja Saraila.

„Matin“ donosi, że koalicyjanci postanowili nie likwidować ekspedycji Saraila dopóty, dopóki zawieszenie broni na froncie rosyjskim nie doprowadzi do

pokoju i dopóki rząd grecki uzależnia mobilizację wojska od pozostanie oddziałów Saraila na ziemi greckiej. Ag. Havasa zaprzecza wiadomości, jakoby oddziały wojska generała Saraila miały być przerzucone na front włoski lub francuski.

W Nowoczerkasku.

BERLIN. Z Amsterdamu donoszą do Telegraphen Union. Jak się dowiaduje „Daily Chronicle”. Nowoczerkask stał się ośrodkiem ruchu przeciwko bolszewikom. Rodzianko, Sawinkow, Kornilow, Aleksiejew i inni przywódcy ruchu tego zebrał się w tym mieście.

Car Mikołaj nie zamordowany.

„Dziś” zaprzecza wiadomości pochodzącej ze źródeł angielskich jakoby były car Mikołaj został w Tobolsku zamordowany.

Z dnia na dzień.

Biskupi do Papieża.

„Ojciec Święty! My, biskupi metropolii warszawskiej, zebrani pierwszy raz na konferencji po ogłoszeniu Twego orędzia pokojowego do naczelników i rządów narodów wojujących, upadając do stóp Twoich, wyrażamy Ci, Ojciec Święty, najgorętszą podziękę za słowa serdecznej zachęty i nawoływania do pokoju powszechnego opartego na sprawiedliwości. Ponieważ zaś naród nasz polski najciężiej ucierpiał wskutek pogwałcenia tej zasady, pokój taki zapowiada nam ulgę istotną i kres ostateczny naszej niedoli i niewoli.

Głos Twój, Ojciec Święty, jest głosem ojca najlepszego tą samą miłością otaczającego wszystkie swe dzieci, znalazł on oddźwięk w sercach wszystkich ludów. Prosić przeto będziemy wytrwale i z pokorą Chrystusa, Krócia pokoju, aby pragnienia Jego Niemiec na ziemi zostały spełnione i zapanował wreszcie pokój powszechny.

A wiemy dobrze, że pokój ten tylko wtedy będzie trwał, jeżeli pracą wspólną pasterzy i owiec, usuwane będą przyczyny teraźniejszej wojny, wskazane przez Ciebie w encyklice „Ad beatissimi Apostolorum”.

Również najgłębszą i najserdeczniejszą wyrażamy podziękę za wydany kodeks prawa kanonicznego, odpowiadający nowoczesnym potrzebom; za tak dawno gorąco przez cały świat katolicki upragniony, który bezwzględnie stanie źródłem odrodzenia dyscypliny i karności kościelnej, te nasze wyrażając uczucia, pokornie upraszamy dla siebie i ludu wiernego o apostołskie błogosławieństwo”.

* Wyjazd do Berlina. Prezes ministrów p. J. Kucharzewski wraz p. Stanisławem Bukowieckim wyjeżdżają w tych dniach do Berlina.

* Nowy rektor politechniki. Rektorem politechniki na bieżący rok akademicki został wybrany prof. Jan Zawidzki, który przed kilkoma dniami przybył do Warszawy, dokąd powołany został na katedrę chemii organicznej.

* Rozwiązanie komisji do walki ze spekulacją przy magistracie m. st. Warszawy nastąpiło przez uchwałę Rady miejskiej w dniu 5 grudnia.

Z Sosnowca

Dnia 17 XII

— Z ochoty murarzy. W dn. 16 b. m. przez urząd starszych zgromadzenia murarzy zostali wyzwoleni na czeladników następujący murarze: pp. Paweł Rydel, Teodor Fiedorow, Stanisław Cesarz, Szczepan Zwichorowski, Jan Zmijewski, Wawrzyniec Wiśniewski, Stanisław Porembski, Bartłomiej Nowosielski, Bolesław Nędra, Józef Marcinkowski, Piotr Lekatoń, Józef Grodzki, Franciszek Dudak, Jakób Domańczyk i Józef Bińkowski.

— Osobiste. Senat Politechniki Warszawskiej powołał inż. Tolożko, dyrektora Sosnowiecko-Sieleckiego gimnazjum na profesora politechniki.

— Wstrzemięźliwość. Za litr spirytusu płać już 25 rb. Wysoka cena tego nektaru wpływa dobrze na rozszerzenie się wstrzemięźliwości od picia. Rzadko dziś spotkać można kogoś podchmielnego.

— Z koncertu „Lutnia”. W ub. sobotę w sali teatru Zimowego odbył się koncert Tow. śpiewaczego „Lutnia”. Oprócz chórów męskiego, żeńskiego i mieszanych tudzież kwintetu smyczkowego, który pod batutą p. Wł. Powiadowskiego otworzył z wyjątkową przysługą artystyczną następujące poematy muzyczne Griega: „Śmierć Azy”, „Taniec Anitry” oraz „Serenadę” Moszkowskiego — publiczność miejscowa z żywym zadowoleniem i „bisami” dowodami uznania powitała solowe występy p. Szafrankiej, artystki opery włoskiej i p. Araszkiewicz, skrzypka wirtuoz.

Obok wysokiej techniki artystycznej p. Szafranka posiada przedziwnie sympatyczny timbre głosu, zwłaszcza z wielką wyrazistością uwytłaczający się w naszych rodzimych piosenkach. To też utalentowana śpiewaczka zapewne rozmyślnie repertuar swój złożyła przeważnie z piosenek: „Moniuszki” („Gdyby rannem słonkiem”, „Prząśniczki”), Niewiadomskiego („Piosenka majowa”) i innych.

P. Araszkiewicz odtworzył chlubnie szereg trudnych utworów Vieuxtempa i Sarassatego wywołując bajeczną techniką podziw publiczności, wrażeń istnym huraganem oklasków. Oczywiście do powodzenia koncertanta przyczynił się w znacznej mierze pełen precyzji akompaniament p. Brzezińskiej.

Chóry śpiewacze pod mistrzowską batutą p. Wł. Powiadowskiego wykonywały ze zwykłą brawurą szereg pięknych i melodyjnych pieśni polskich kompozytorów oraz piosenek ludowych, kończąc atrakcje wieczoru swawolnym motywem żołnierskiej piosenki: „husiaj, husiaj daniel”. Całość koncertu wypadła pod każdym względem sympatycznie. B.

Tabela wygranych loterii R.G.O.

Dziś, w szóstym dniu ciągnięcia piątej klasy, wygrane padły, jak następuje:

Po 4000 mk. na n-ry: 30512 39001,
Po 3000 mk. na n-ry: 23730 27085,
Po 2000 mk. na n-ry: 1571 3276 24135,
Po 1500 mk. na n-ry: 5063 13978 33660 37117
Po 700 mk. na n-ry: 231 5370 7192 9287 11425 11635 14937 22273 22355 23411 34543 34717 34831 38059 39564 41564.
Po 500 mk. na n-ry: 3337 6530 8654 9501 10652 10746 11061 15766 16816 17071 18427 27069 27263 28362 30175 30429 33032 40424 41949.
Po 350 mk. na n-ry: 2515 4246 4780 4884 6515 6661 8029 8157 9532 9873 10860 10634 10659 13251 15156 16012 20645 20740 21047 21529 23384 23952 28894 29308 31604 32153 32376 32929 33075 33317 35121 35481 35732 36849 38451 38453 39416 39486 39714 40518 40784.

Polaki Związek Zawodowy. Elektromonterów w Sosnowcu

ul. MARIACKA Nr 1 (POGOŃ).

Poleca zdolnych samodzielnych elektromonterów, oraz wykwalifikowanych pomocników monterskich.

Warunki od umowy

Zgłoszenia przyjmuje biuro pośrednictwa pracy, przy Polskim Związku Zaw. Elektromont., oraz biuro instalacyjne w Będzinie,
ul. Zagrodna d. Katolika Nr. 10. 2455

St. TOMICKI

Sosnowiec, ul. 3-go Maja Nr. 14.

Wyprzedaż Win francuskich, węgierskich, hiszpańskich,

PO CENACH UMIARKOWANYCH.

PO CENACH UMIARKOWANYCH.

Skład Materiałów

Aptecznych

W. JAGIEŁŁOWICZ

Sielce, ul. Renardowska 47.

— Perfumerja, Farby i t. p. —

Okazyjnie do sprzedania

szttychy włoskie, afisze polskie z 1787 r., tablice z nuzmatami i pieczęciami cechowymi m. Kalisza

Wł. Czechowski,

Modrzejowska 4.

Osoby

pleci obaj, zamieszkałe na prowincji (w obu okupacjach) mogą uczyć się: łaciny, buchalterji, arytmetyki, algebry, stenografji, geometriji, polskiego, trygonometriji, geom., analitycznej, fizyki, mechaniki, geom. wykreślnej, łaciny, francuskiej, niem. angielskiego i t. opłacać po 15 do 25 mk. miesięcznie. Bezpłatnych objaśnień, rad i wskazówek udziela, oraz programy nauki listownej wraz z warunkami gratis wysyła Kancelarja Kursów GRACYANA PYRKA, (WARSZAWA, Świętokrzyska 17. 2425

Dr. Eysymontt

CHIRURG i AKUSZER

przyjmuje chorych

od 10 — 11 i od 5 — 6

ul. Małachowskiego 11. 2406

Zamówienia na

węgier

— z dostawą do domu przyjmuje —

Jan Arnold

MAŁACHOWSKIEGO Nr. 10. 2426

Urząd pośrednictwa pracy

w Sosnowcu

1700

ulica Dęblńska Nr. 11 (Iwangrodzka

ma zajęcie

dla: kucharek, służących, do wszystkich, oraz potrzebuje dziewcząt do fabryki za granicą.

Wielką ilość robotników na drogi telegraficzne do Królestwa Polskiego zarobek marek 1,80 do 2,60 i całe utrzymanie z pomieszkaniem.

Także murarzy i robotników budowlanych i parobek do koni, oraz potrzeba 3 fryzjerów Polaków.

Tamże poszukują pracy w kraju.

szwaczki, praczki, dziewczęta do wszystkich i do dzieci, kucharki, intygnier.

DRÓBNE OGŁOSZENIA

Pianino sprzedam

Kolłątaja 6, stróż wekaże.

2460

Uboga kobieta

idąc linją Niwecką do miasta zgubiła: Mk 21. 4 rb., 1 koronę 60 halerzy. Łaskawy znalazca raczy zwrócić pieniądze do kancelarii Zarządu Twa Dobroczynności w Sosnowcu. 2459

Osoba

inteligentna, znająca się na gospodarstwie i kuchni poszukuje miejsca gospodyni. Wiadomość: Administracja „Kurjera”. 2457

Na gwiazdkę!

Zabawki, gry, ozdoby choinkowe w wielkim wyborze poleca Pt Kucharski Warszawska 14. 2440

Pokój

umeblowany lub bez mebli, oddzielne wejście, światło elektryczne; zaraz do wynajęcia, Gawecka, Renardowska 53. 2456

Zgubiono

książeczkę żywnościową, wydaną przez kopalnię „Hrabia Renard” na imię Walentego Okularczyka. Zwrócić do „Kurjera”. 2458

Koń

do sprzedania. Starososnowiecka 4. 2453-1-1

Osoba

inteligentna w średnim wieku poszukuje posady do zarządu domem. Wiadomość w „Kurjerze”. 2444

Fortepian

do sprzedania 300 mk. Siewierz Tomasz Goibon. 2436

Potrzebny

od 1 stycznia 1918 r. młody buchalter z niemieckim. Oferty do Tow. Akc. „Bracia Bauretz” w Mijaczowie poczta Sosnowiec. 2429

Pomocnik obeznany

i chłopcy potrzebni, Zakłady Rowerów Stanisława Krzywańskiego, Będzin—Dąbrowa. Wynagrodzenie według zdolności. 2418-1-5

KINO-TEATR

„Zacisze”

Wejście od ul. Dęblńskiej.

Zielony Człowiek

Sensacja!
Dziś i dni następnych.
z Amsterdamu

Sensacyjny dramat amerykański w 5 ciał obłzrymich aktach znanej firmy „Lloyd” 2400-m. długości. Prolog. Cz. 1. Skrzypek czarodziej. Cz. 2. Straszny sąd i przekleństwo. Cz. 3. Zielony człowiek. Cz. 4. Tajemniczy pokój. Cz. 5. Pożar zamku od pioruna. Epilog. Uwaga: Obraz powyższy cieszył się olbrzymim powodzeniem w Warszawie i Łodzi.

Profesor Gapski

wspaniała komedia Nordiska.

Początek przedstawień o 5-ej, w dni świąteczne o 2-ej. Ostatni seans o 9-ej.